

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/100/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117227513
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2026:1117227513.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: U. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. N. XX, XXX XX N., zastúpeného advokátom: Mgr. Dávid Štefanka, so sídlom Povožnícka 18, 841 03 Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, o náhradu škody 3.547,40 eura a nemajetkovej ujmy 20.250,- eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 19. novembra 2024, č. k. B1-7C/17/2017 - 339, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdzuje.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti úrokov z omeškania vo výške 5% zo sumy 20.250 eur od 12.09.2017 do zaplatenia na základe čiastočného späťvzatia žaloby podľa § 145 ods. 2 C.s.p. zastavil a vo veci samej žalovanému uložil povinnosť do tridsiatich dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 4.000 eur z titulu nemajetkovej ujmy a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania o nemajetkovej ujme v rozsahu 100% a žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania o majetkovej škode nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 30.11.2020 bolo žalobcovi uznesením vyšetrovateľa policajného zboru sp. zn. Č.: A.-XXX/BPK-N.-XXXX zo dňa 02.12.2010 vznesené obvinenie pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona. Žalobca bol obvinený, že v súvislosti s colným konaním ako colník Colného úradu - Pobočka Ž. O. pri preclení tovaru prijal úplatok vo výške 250 eur. Pred obvinením bol žalobca dňa 01.12.2010 zadržaný a umiestnený v cele policajného zaistenia. Dňa 07.10.2014 bola na Špecializovaný trestný súd v Pezinku doručená obžaloba, v rámci ktorej bol žalobca spolu s tromi ďalšími osobami obžalovaný z uvedeného trestného činu. Špecializovaný trestný súd však rozsudkom č.k. PK-2T/34/2014-195 zo dňa 17.09.2015 žalobcu spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že skutky spáchali obžalovaní. V odôvodnení uviedol, že po vyhodnotení všetkých dôkazov nebolo jednoznačne dokázané, že obžalovaní spáchali skutok, ktorý sa im kladie za vinu. Vo veci bolo závažné podozrenie, že k spáchaniu skutku obžalovanými došlo, avšak k uznaniu viny nemôže prísť v prípade, ak hodnotenie dôkazov zakladá aj malé pochybnosti o opaku. Jedným z dôvodov na pochybnosti bolo, že hlavný svedok L. B., ktorý bol sprostredkovateľom pri odovzdaní úplatku a zároveň taktiež obvineným, a ktorý svoju vinu priznal a uzatvoril dohodu o vine a treste, odmietol na hlavnom pojednávaní vo veci vypovedať. Po odvolaní prokurátora Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 4To/14/2015 zo dňa 16.06.2016 odvolanie zamietol. Žalobca tak bol právoplatne oslobodený spod obžaloby. V konaní taktiež nebolo sporné, že z rovnakého skutku ako žalobca boli obvinení aj S. Z., G. N., A. M. a A. G., pričom všetky

tieto osoby sa ku skutku priznali a uzatvorili dohody o vine a treste. V konaní bol sporný vznik a výška majetkovej škody aj nemajetkovej ujmy.

3. Na základe takto ustáleného skutkového stavu posúdil vec najmä podľa ust. 3, § 6 ods. 1, 2, § 15, § 17 a § 18 zákona č. 514/2003 Z.z., a dospel k záveru, že vo veci samej je žaloba dôvodná, avšak iba čiastočne.

4. Poukázal na to, že prvým nárokom žalobcu bolo zaplatenie sumy 3.547,40 eura ako náhrady majetkovej škody spočívajúcej v nákladoch na obhajobu v trestnom konaní. V tejto časti žalobu vyhodnotil ako nedôvodnú. V zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. sa totiž uhrádza skutočná škoda, t. j. suma, o ktorú sa zmenšil majetok poškodeného. Žalobca ale v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal úhradu akejkolvek sumy, a teda nepreukázal zmenšenie jeho majetku. Žalobca neuviedol ani len základné skutkové tvrdenia o výške, čase a konkrétnych právnych službách, za ktoré odmenu za právne služby zaplatil. K žalobe priložil iba výpočet trov v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. a neskôr argumentoval, že nie je povinný preukazovať, že trovy obhajoby skutočne aj uhradil, pričom opäť neuviedol žiadne relevantné skutkové tvrdenia. Po pojednávaní konanom dňa 12.11.2018 žalobca naďalej tvrdil, že výšku uhradených trov nie je povinný preukázať, ale pre prípad iného názoru súdu predložil vlastné čestné vyhlásenie, že na obhajobu vynaložil finančné prostriedky minimálne vo výške 3.547 eur. Ani z tohto čestného vyhlásenia však nevyplývali žiadne relevantné skutkové tvrdenia vo vzťahu ku konkrétne uhradeným sumám za konkrétne úkony právnej služby. Na pojednávaní dňa 19.11.2024 žalobca uviedol, že odmeny za právne služby platil v hotovosti, avšak príjmové doklady pravdepodobne stratil pri sťahovaní alebo ich vyhodil. Tiež tvrdil, že tieto doklady sú nízkej kvality a časom podliehajú degradácii, pričom uviedol, že je nespravodlivé od neho doklady požadovať, že zaplatenie odmeny advokátovi vychádza z logického fungovania sveta a že už si ani nie je vedomý, či jeden z právnych zástupcov žije. Taktiež uviedol, že právnych zástupcov v minulosti kontaktoval telefonicky aj osobne, ale ani títo mu doklady neposkytli, keďže uplynula doba ich archivácie. Tieto tvrdenia žalobcu prvoinštančný súd nepokladal za relevantné. Žalobca totiž v konaní ani neuviedol, aké sumy, kedy, za aké konkrétne služby a komu mal ako odmenu za právne služby vyplatiť. Výpočet trov podľa vyhlášky nie je preukázaním výšky skutočnej škody. Ak žalobca platil za právne služby v hotovosti, bolo jeho povinnosťou predložiť príslušné doklady, pričom túto povinnosť mal už pri podaní žaloby v roku 2017, resp. najneskôr pri podaní repliky dňa 18.04.2018. Žalobca v tom čase ani neuviedol, prečo tak nespravil, resp. prečo dokladmi nedisponuje. Ak by žalobca dokladmi z objektívnych príčin (napr. strata) nedisponoval, bolo jeho povinnosťou požiadať o vydanie kópií od príslušných advokátov, čo taktiež nepreukázal žiadnou písomnou komunikáciou. Podľa vyjadrenia samotného žalobcu bola doba archivácie v zmysle zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v roku 2018 v dĺžke 10 rokov, v dôsledku čoho vzhľadom na obdobie trvania trestného stíhania od decembra 2010 do júna 2016 a vzhľadom na podanie žaloby v roku 2017 tvrdenia žalobcu neobstoja. Pre úplnosť poukázal na to, že žalobca v konaní navrhoval výsluch advokátov M. Y.X. a M. G., nakoniec ale ani po viacnásobnej výzve súdu nepreukázal, že za účelom výsluchu advokátov týchto zbavil mlčanlivosťou. Súd tak dôkaz ich výsluchom nemohol vykonať, pričom by ho ale aj tak pokladal za nadbytočný, keďže v danom prípade bolo povinnosťou žalobcu predložiť písomné dôkazy. Z dôvodu absencie predloženia relevantných písomných dokladov preto považoval nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody za nepreukázaný, pričom v danom prípade nemožno takúto absenciu jednoduchých a ľahko dostupných písomných dôkazov nahradiť čestným vyhlásením, ktoré navyše neobsahuje ani základné skutkové tvrdenia ohľadom času a výšky skutočne uhradených súm. Žalobca tak v konaní vo vzťahu k majetkovej ujme neuniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno a preto žalobu v tejto časti zamietol.

5. Ďalej sa prvoinštančný súd zaoberal otázkou uplatnenej nemajetkovej ujmy, ktorej vznik žalobca zdôvodňoval viacerými skutočnosťami, ktoré však neboli preukázané. Žalobca tvrdil, že trestné stíhanie malo negatívny vplyv na jeho zdravotný stav, keď od tej doby trpí žalúdočnými problémami, a v čase podania žaloby podstúpil operáciu štítnej žľazy. Žalobca síce v konaní preukázal operačný zákrok, pri ktorom bol hospitalizovaný od 08.10.2017 do 10.10.2017, avšak nepreukázal príčinnú súvislosť medzi týmto zákrokom a trestným stíhaním. Obe strany do konania predložili odborné články, z ktorých vyplynulo, že psychický stres môže mať vplyv na fungovanie gastrointestinálneho (tráviaceho) traktu. Z odborných článkov však zároveň vyplývalo, že reakcia na stres má individuálny charakter, dôsledok na tráviaci trakt či štítnu žľazu nie je nevyhnutný a zároveň na vznik chorôb môžu mať vplyv viaceré iné faktory. Samotný žalobca v podaní zo dňa 02.09.2019 uviedol, že príčinnú súvislosť medzi prebiehajúcim trestným stíhaním a zhoršením zdravotného stavu žalobcu vie relevantne posúdiť len lekár. S týmto jeho tvrdením sa stotožnil avšak konštatoval, že žalobca nepredložil žiadny dôkaz, z ktorého by vyplýval

lekárom konštatovaný súvis medzi jeho zdravotným stavom a trestným stíhaním. Vznik nemajetkovej ujmy z tohto dôvodu tak nepovažoval za preukázaný. Za nepreukázaný považoval aj vznik nemajetkovej ujmy v dôsledku zníženia vážnosti žalobcu v spoločnosti, resp. medzi rodinou, známymi a kolegami. Pokiaľ ide o žalobcom predložené články v médiách, za tieto nenesie žalovaný zodpovednosť a v týchto článkoch nie je žalobca žiadnym spôsobom identifikovaný, takže samotné články nemohli viesť k zníženiu jeho vážnosti v spoločnosti. Pokiaľ ide o zníženie vážnosti medzi kolegami a známymi, nepokladal takéto zníženie za preukázané, nakoľko žalobca ho nepreukázal žiadnym dôkazom. Zároveň vzhľadom na okolnosti prípadu by ani nevidel priamu príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním žalobcu a jeho vnímaním zo strany kolegov či známych. V konaní bolo preukázané, že spolu so žalobcom bolo obvinených ďalších sedem jeho kolegov, pričom štyria prijímatelia úplatku a L. B., ktorý vystupoval ako sprostredkovateľ a bol taktiež prijímateľom úplatku, sa k činu priznali a uzatvorili dohodu o vine a treste. V tomto kontexte síce nie je možné na žalobcu nazerať ako na vinného, ako to potvrdili aj príslušné súdy v oslobodzovacích rozsudkoch, avšak zároveň nie je možné konštatovať ani príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním a znížením vážnosti žalobcu medzi známymi a kolegami. Zníženie vážnosti vzhľadom na postoje okolia žalobcu nevyplýva priamo zo skutočnosti, že on sám bol stíhaný, ale zo skutočnosti, že jeho bezprostrední kolegovia sa priznali ku spáchaniu v podstate totožného skutku, z ktorého bol obvinený žalobca, a to na základe totožného konania (prijatie úplatku v rovnakej veci z rovnakého zdroja a od rovnakého sprostredkovateľa). Okolie žalobcu je tak bez ohľadu na vedenie trestného stíhania, resp. bez ohľadu na oslobodzujúci rozsudok, oprávnené spraviť si na situáciu vlastný názor a je len na ňom, do akej miery bude dôverovať žalobcovi a do akej miery ostatným okolnostiam prípadu. Uvedené platí o to viac, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby na základe uplatnenia zásady in dubio pro reo. Dospel preto k záveru, že žalobcovi nemajetková ujma v dôsledku zníženia jeho vážnosti v spoločnosti nemohla vzniknúť, resp. že neexistuje priama príčinná súvislosť medzi prípadným vznikom takejto nemajetkovej ujmy a obvinením žalobcu. Napokon, za preukázaný nepovažoval ani žalobcom tvrdený dôvod vzniku nemajetkovej ujmy spočívajúci v tom, že nemohol absolvovať rodinné dovolenky s deťmi v zahraničí. Žalobca totiž v konaní nepreukázal existenciu ani jednej takejto dovolenky, na ktorej sa zúčastnila jeho rodina a on nie. Žalobca taktiež nepreukázal, že by mu vôbec bolo bránené sa takýchto dovolení počas doby trestného stíhania zúčastňovať, a že by za túto skutočnosť zodpovedal žalovaný. Žalobca do konania predložil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Bratislava zo dňa 03.01.2011 o dočasnom pozbavení žalobcu štátnej služby v zmysle § 42 ods. 1 a 2 vtedy platného zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov. Týmto rozhodnutím bol žalobca pozbavený štátnej služby od 11.01.2011 do 10.07.2011. Žalobca v konaní nepreukázal, že bol dočasne pozbavený štátnej služby aj v ďalšom období, t.j. počas celej doby trestného stíhania. Medzi uvedeným rozhodnutím a prípadným vznikom nemajetkovej ujmy nie je priama príčinná súvislosť, nakoľko ide o rozhodnutie riaditeľa colného úradu a nejde o priamy dôsledok trestného stíhania. Ide o autonómne a fakultatívne rozhodnutie riaditeľa colného úradu, pričom takéto rozhodnutie mohol riaditeľ prijať iba pri splnení podmienok uvedených v § 42 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z.z. v znení účinnom v príslušnom období. V prípade, ak je dôvodom na dočasné pozbavenie štátnej služby podozrenie zo spáchania trestného činu, musí byť zároveň kumulatívne splnená podmienka, že ďalšie ponechanie colníka v štátnej službe by ohrozovalo dôležitý záujem štátnej služby. Posúdenie tejto skutočnosti tak nevyplýva priamo zo začatého trestného stíhania a závisí od zváženia individuálnych okolností prípadu riaditeľom colného úradu. Dospel preto k záveru, že toto rozhodnutie nie je v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním žalobcu. Pre úplnosť v tejto súvislosti dodal, že dočasné pozbavenie štátnej služby nepokladá ani za dôvod, prečo by sa žalobca nemohol zúčastňovať rodinných dovolení. V zmysle § 42 ods. 7 zákona č. 200/1998 Z.z. v znení účinnom v januári 2011 nadriadený nariadi colníkovi, ktorý bol dočasne pozbavený štátnej služby, aby sa zdržiaval v mieste trvalého pobytu alebo na inom vopred dohodnutom mieste v čase zodpovedajúcom dĺžke základného času služby v týždni podľa § 59 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z.z. Colník, ktorý bol dočasne pozbavený výkonu štátnej služby, sa môže dočasne vzdialiť z určeného miesta z dôvodov uvedených v § 75 až 78 zákona; o tom je povinný vopred informovať nadriadeného. Čerpanie dovolenky sa medzi dôvodmi vzdialenia z určeného pracoviska uvedenými v § 75 až 78 zákona nenachádza, avšak len na základe tejto skutočnosti nie je možné štátnemu zamestnancovi znemožniť čerpanie dovolenky, resp. znemožniť čerpanie voľna v rozsahu dovolenky; zamestnanec nemôže byť nútený zotrvať na určenom mieste v pracovnom čase nepretržite aj niekoľko rokov. Takýto výklad zákona by neprípustným spôsobom zasahoval do práv žalobcu, a žalobca v konaní nepreukázal, že v tejto otázke so zamestnávateľom komunikoval. Z rovnakých dôvodov súd nezistil ani vznik nemajetkovej ujmy z dôvodu zhoršenia finančnej situácie žalobcu, nakoľko žalobca podľa vlastných slov poberal počas trestného stíhania iba 70% platu. Táto skutočnosť vyplývala (iba v preukázanom období) z vyššie uvedeného rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Bratislava, a teda rovnako nebola v priamej príčinnej

súvislosti s obvinením žalobcu. Vznik takejto ujmy žalobca nepreukázal, pričom finančnú ujmu ani neutrpel, nakoľko základný plat mu bol podľa vlastného vyjadrenia v konečnom dôsledku doplatený. Za preukázaný dôvod vzniku nemajetkovej ujmy považoval až posledný žalobcom uvádzaný dôvod, ktorým bola neistota, v ktorej žalobca žil počas trestného stíhania, resp. strach a obavy o budúcnosť a o budúcnosť jeho blízkych. Takýto dôsledok trestného stíhania na obvineného považoval za logický a v podstate nevyhnutný bez ohľadu na osobu obvineného. Z tohto dôvodu na jeho preukázanie postačovali tvrdenia žalobcu, ktoré v tomto ohľade pokladá za dôveryhodné a dostatočné. Je prirodzené, že v dôsledku trestného stíhania vznikajú takéto pocity u akejkolvek osoby, pričom žalobca bol obvinený a neskôr obžalovaný zo zločinu. Uvedené platí o to viac, že trestné stíhanie vo veci preukázateľne trvalo viac ako päť rokov. Žalobcovi tak z tohto dôvodu vznikla nemajetková ujma, pri ktorej v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením vzhľadom na spôsobenú ujmu. V danom prípade je zároveň automaticky preukázaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a spôsobenou ujmu. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, v prvom rade konštatoval, že bez ohľadu na aplikáciu kritérií uvedených v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. je zákon vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy veľmi všeobecný a určenie tejto výšky bude z tohto dôvodu vždy v konečnom dôsledku záležať na úvahe súdu a vždy bude v nezanedbateľnej miere arbitrárne. Aj doterajšia judikatúra pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy je natoľko rôznorodá, že je veľmi zložitá z nej akýmkoľvek spôsobom určiť čo i len základný rámec alebo spôsob aplikácie zákonom stanovených kritérií pre posudzovanie konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy. Na účely rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy preto dospel vlastnou úvahou k záveru, že štandardná výška takejto ujmy môže dosahovať približne 2.000 eur za rok trestného stíhania, pričom táto suma môže byť, a to aj podstatným spôsobom, upravená v závislosti od subjektívnych a objektívnych faktorov týkajúcich sa konkrétnej kauzy, resp. konkrétnej trestne stíhanej osoby. Pri rozhodovaní posudzoval v zmysle § 17 ods. 3 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z. závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Pod tieto okolnosti možno nepochybné zaradiť samotné trestné stíhanie. Uznesenie o obvinení žalobcu bolo nepochybné nezákonným rozhodnutím, avšak táto skutočnosť nezabavuje súd možnosti a zároveň povinnosti zvážiť v primeranej miere jednotlivé aspekty trestného stíhania a ich vplyv na nemajetkovú ujmu obvineného. Súd v civilnom konaní nie je oprávnený detailne posudzovať okolnosti trestného stíhania najmä z hľadiska trestného procesu, je ale oprávnený urobiť si základný názor na charakter trestného stíhania, jeho opodstatnenosť, dĺžku a vplyv na obvineného. Pri posudzovaní okolností trestného stíhania preto zoberal do úvahy skutočnosť, že trestné stíhanie sa skončilo oslobodením žalobcu, ale išlo o oslobodenie v dôsledku využitia zásady in dubio pro reo, pričom viacerí spoluobvinení sa k spáchaniu skutku priznali a hlavný svedok odmietol na hlavnom pojednávaní vypovedať. Pre vylúčenie pochybností zdôraznil, že z tohto konštatovania nevyplýva, že by sa nad rámec oslobodzujúceho rozsudku vyjadroval k vine žalobcu, ale iba skutočnosť, že zjavnú dôvodnosť trestného stíhania v konkrétnom prípade nemôže súd nebrať do úvahy pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Ďalej posudzoval faktory uvedené v § 17 ods. 3 písm. c) a d) zákona č. 514/2003 Z.z., a teda závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom a spoločenskom živote. S tým, ako boli tieto následky v prípade žalobcu v konaní preukázané, sa vysporiadal vyššie. Väčšinu žalobcom tvrdených dôsledkov nebola v konaní preukázaná a za preukázaný považoval iba vplyv trestného stíhania na psychiku žalobcu, ktorý nesporné spôsobil vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Na druhej strane žalobca nepreukázal a netvrdil, že by tento vplyv bol natoľko intenzívny, že by dosahoval rozmery vyžadujúce využitie odbornej pomoci. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že žalobca má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 eur a túto sumu žalobcovi priznal. Lehotu na plnenie peňažnej povinnosti súd na základe § 232 ods. 3 C.s.p. určil v dĺžke 30 dní, keď na základe žiadosti žalovaného vzal do úvahy administratívnu náročnosť vykonania úhrady zo strany žalovaného ako orgánu štátu. Keďže žalobe v časti nároku na nemajetkovú ujmu vyhovel len čiastočne, vo zvyšnej časti ju zamietol.

6. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a trovy konania priznal stranám podľa úspechu v konaní. V časti konania o nemajetkovej ujme bol úspešný žalobca. Hoci jeho úspech bol v číselnom vyjadrení iba čiastočný, keďže súdom určená výška nemajetkovej ujmy je 4.000 eur a žalobca požadoval sumu 20.250 eur, na účely rozhodovania o trovách konania v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. pokladal úspech žalobcu za plný, nakoľko žalobca bol úspešný čo do základu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Nie je pritom rozhodujúce, v akej výške bol nakoniec nárok priznaný, nakoľko táto výška závisela výlučne od úvahy súdu. Tento postup súdu je plne v súlade s rozhodovacou praxou, potvrdenou napr. v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 475/2018. Žalobca tak bol v konaní z tohto pohľadu úspešný v celom rozsahu a preto mu priznal náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100% s tým, že výšku náhrady určí súdny úradník z

priznanej sumy nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 eur. V časti konania o majetkovej škode však bol v plnom rozsahu úspešný žalovaný, a tento by tak mal nárok na priznanie trov konania v celom rozsahu. Keďže však žalovanému žiadne trovy v konaní nevznikli, žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote do vyhovujúceho výroku vo veci samej odvolanie žalovaný, ktorý sa v tejto časti domáhal jeho zmeny a zamietnutia podanej žaloby, prípadne aspoň primeraného zníženia náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj nepriznania nároku na náhradu trov konania v časti nemajetkovej ujmy žalobcovi. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že vo vzťahu k priznanej nemajetkovej ujme vo výške 4.000 eur nemožno súhlasiť s názormi prvoinštančného súdu, ktoré prezentoval v odôvodnení napadnutého rozsudku. Poukázal na to, že priznanie peňažného plnenia ako náhrady nemajetkovej ujmy predpokladá značnú mieru zásahu do osobnosti fyzickej osoby, pričom je potrebné dôsledne vziať do úvahy aj vplyv ostatných satisfakčných prostriedkov, ktoré by mohli byť v danej veci použité na zmiernenie následkov zásahu do osobnostnej sféry navrhovateľa, a taktiež závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné vznik nemajetkovej ujmy aj preukázať. Táto nemajetková ujma môže preto predstavovať rôzne negatívne následky v osobnostnej sfére žalobcu vplyvajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon výslovne nestanovuje žiadne kritériá pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, čím ponecháva na voľnej úvahe súdu, aby s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil skutočnosti významné pre určenie výšky náhrady. Úvahy súdu však nemôžu znamenať jeho ľubovôľu, ale musia byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života žalobcu, ktorý je povinný vznik a výšku nemajetkovej ujmy v konaní preukázať, nakoľko nesie dôkazné bremeno. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že súd mal za to, že dôvodom priznania nemajetkovej ujmy bola neistota, v ktorej žalobca žil počas trestného stíhania, resp. strach a obavy o budúcnosť a o budúcnosť jeho blízkych, pričom takýto dôsledok trestného stíhania na obvineného pokladal súd za logický a v podstate nevyhnutný bez ohľadu na osobu obvineného, z tohto dôvodu na jeho preukázanie súdu postačovali tvrdenia žalobcu, ktoré v tomto ohľade pokladá za dôveryhodné a dostatočné, je prirodzené, že v dôsledku trestného stíhania vznikajú takéto pocity u akejkoľvek osoby, čo platí o to viac, že trestné stíhanie vo veci preukázateľne trvalo viac ako päť rokov. Súd prvej inštancie vychádzal iba z písomnej žaloby a z výpovede žalobcu, ktoré však v tomto smere obsahujú iba všeobecné konštatácie. K tvrdeniam žalobcu (resp. k záverom súdu), že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje život trestne stíhaného, je pre neho záťažou a pod., možno uviesť, že vykonaným dokazovaním musí byť odôvodnene ustálený zásah do osobnostných práv a do života žalobcu a určená miera jeho intenzity, ktorá poskytnutie peňažnej náhrady v stanovenej výške odôvodňuje (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 15Co/80/2019). Žalobca však dôkazné bremeno ohľadom vzniku a závažnosti ujmy a následkov v osobnostnej sfére takej intenzity, ktorá by v intenciách kritérií definovaných v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., odôvodňovala priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, neuniesol. Poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 31. mája 2007, sp. zn. 4Cdo/177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 13/2009, okrem iného uviedol, že i keď je výška zadostučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež v rozhodnutí z 30. septembra 2013, sp. zn. 6 MCdo 15/2012, dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. V tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26.7.2017, č. k. 7Co 443/2016, podľa ktorého: „Neobstojí ani argumentácia žalobcu, že bolo povinnosťou žalovaného preukázať, že žalobcovi v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom nemajetková ujma nevznikla. Zákon č. 514/2003 Z. z. v ust. § 17 ods. 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla ujma nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, právo na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za súčasného splnenia dvoch podmienok a to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a jednak že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže

byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy tiež predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia či nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplyvajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne, demonštratívny výpočetom, stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nesprávneho úradného postupu, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že nečinnosť orgánu verejnej moci či zbytočné prietahy v konaní nepochybne znamenajú samé osebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezabavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Hoci aj v dôsledku neprimerane dlhotrvajúceho konania možno ujmu spočívajúcu v neistote poškodeného ohľadne výsledku konania predpokladať, je ale už predmetom ďalšieho dokazovania posudzovanie, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, v konaní hodnoverne preukázal. Pri posudzovaní intenzity zásahu je za určujúce hľadisko potrebné považovať charakter konania, v ktorom ujma vznikla, keďže ujma vzniknutá v ne/sporovom konaní môže byť iná, ako ujma vzniknutá v exekučnom konaní a rovnako treba rozlišovať medzi konaním civilným, trestným či správnym a napokon treba vziať osobitne na zreteľ aj predmet konania z hľadiska jeho významu pre stranu (trestné konanie, konanie starostlivosti o maloletých, o osobnom stave, pracovnoprávne spory, konania týkajúce sa života a zdravia) a ochrany akých práv či právom chránených záujmov sa v ňom dovoľáva, s prihliadnutím aj na jej osobné pomery či iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu (vysoký vek, zdravotný stav a pod.); zvýšený význam predmetu konania pre osobu poškodeného musí táto osoba v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo doložiť. Súd prvej inštancie v danej veci vychádzal zo správneho právneho názoru, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu bez ďalšieho (automaticky) žalobcovi neprináleží nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené. Vo vzťahu ku skúmaniu splnenia zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy dospel súd prvej inštancie k správnej závere, že podanej žalobe nemožno vyhovieť, nakoľko žalobca, ktorý v tomto smere nenavrhoval žiadne dokazovanie dôvodiac tým, že vznik takejto ujmy sa v prípade porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote prezumuje; náležite nepreukázal existenciu ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu mali vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom. V tejto súvislosti je správny aj záver súdu prvej inštancie, že žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať (aspoň v základnom rozsahu) skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch. Odvolací súd, vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, a rovnako Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 1/2012) poukazuje na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného. Nedôvodná je tak argumentácia žalobcu, ktorý v podanom odvolaní, s poukazom na judikatúru ÚS ČR a ESĽP tvrdí, že súdu v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej neprimeranou dĺžkou konania, neprináleží skúmať existenciu konkrétnych následkov takéhoto nesprávneho postupu orgánov štátu a vyžadovať v tomto smere od žalobcu unesenie

dôkazného bremena. Takáto argumentácia je v rozpore s ust. § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorý nepochybne vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch okrem existencie samotného nesprávneho úradného postupu podmieňuje i tým, že na poskytnutie primeraného zadosťučinenia nepostačuje konštatovanie porušenia práva za splnenia podmienky, že vzniknutú nemajetkovú ujmu nemožno reparovať inak“. Poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.6.2019, sp. zn. 3Cdo 25/2019, ktoré bolo zverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 5/2019 pod č. 41 aj s príslušnou poznámkou, podľa ktorej „Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu prispieva k postupnému ustáleniu rozhodovacej praxe všeobecných súdov pri riešení otázky, podľa ktorých kritérií má byť určená primeraná výška náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch, v ktorých sa žalobcovia domáhajú odškodnenia podľa zákona č. 58/1969 Zb. alebo zákona č. 514/2003 Z. z.“. Právna veta predmetného uznesenia najvyššieho súdu znie: Určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym postupom orgánu štátu nesmie predstavovať ľubovôľu alebo absolútnu voľnú úvahu súdu, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu. Všeobecný súd je povinný určiť výšku tejto náhrady po náležitom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, v nadväznosti na ktoré pri právnom posudzovaní veci prihliadne aj na iné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie a zohľadní aj právne závery, ku ktorým v obdobných prípadoch dospela judikatúra Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj podľa judikatúry ESĽP náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme (Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo) a pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Pre úspech žalobcu v konaní je jeho povinnosťou nie len tvrdiť, ale následne aj dôkazne preukázať, že v dôsledku trestného stíhania vedeného voči jeho osobe došlo k takému kvalifikovanému zhoršeniu kvality života žalobcu (vo sfére rodinnej, pracovnej, sociálnej, zdravotnej a pod.), ktoré v prípade žalobcu odôvodňuje aplikáciu ustanovenia § 18 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V nadväznosti na uvedené zdôraznil, že všeobecné tvrdenia žalobcu o následkoch vedeného trestného stíhania v oblasti jeho novej neistoty a budúcnosti jeho a jeho blízkych, a ich automatické akceptovanie zo strany prvostupňového súdu, tak možno považovať za nesprávne, predčasné, odporujúce zákonu ako aj vyššie uvádzanej judikatúre. Ak by aj bol preukázaný zásah do osobnostnej sféry žalobcu, a z toho vyplývajúce negatívne následky v jeho živote, je zrejme, že na uvedenom sa významnou mierou podieľala i medializácia jeho trestného stíhania zo strany masovokomunikačných prostriedkov, pričom za túto medializáciu a za spôsob podávania informácií o osobe žalobcu zo strany médií nemôže niesť žalovaná zodpovednosť, OČTK nemajú vplyv na obsah článkov, ktoré zverejňujú masmédiá, a ani na spôsob, rozsah a formu poskytnutých informácií, ktoré bývajú neraz koncipované bulvárne s cieľom vyvolať senzáciu, v snahe zvýšenia sledovateľnosti a atraktivity daného masmédiá. Prvoinštančný súd pri náhrade nemajetkovej ujmy a pri určení jej rozsahu poukázal tiež na dĺžku trestného stíhania žalobcu v trvaní viac ako päť rokov, pričom z kontextu odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd považuje túto dobu za neprimerane dlhú. S týmto jeho názorom však nemožno súhlasiť. Poukázal na to, že žalobcom pôvodne uplatňovaná nemajetková ujma vo výške 20.250,- eur bola uplatňovaná v maximálnej novej výške v zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., a predstavovala 50-násobok sumy 405 eur (minimálna mzda v roku 2016, za predpokladu, že by sa brala do úvahy minimálna mzda v čase, kedy bolo rozhodnuté o tom, že trestné stíhanie žalobcu je nezákonné, teda kedy došlo k oslobodeniu spod obžaloby). Nemožno preto pri určovaní konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy opomenúť ani aplikáciu a ustanovenia zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ako vyplýva aj z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu (ktoré bolo neskôr zavedené novelou) novela si dala za cieľ zaviesť vzájomnú závislosť medzi odškodnením osôb poškodených násilnými trestnými činmi priznaným podľa osobitného predpisu na jednej strane a výškou nemajetkovej ujmy priznanej na základe zodpovednosti štátu za výkon verejnej moci na strane druhej. Zavedenie princípu primeranosti k iným formám finančných kompenzácií spolu s ponechaním možnosti prihliadať na osobitosti jednotlivého prípadu umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala „spravodlivé zadosťučinenie“. Výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obeť násilného trestného činu. Nakoľko v prípadoch obetí násilných trestných činov môže dôjsť aj k závažnému zásahu do zdravia či dokonca života, je možné považovať za primerané, aby odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nebolo vyššie ako odškodňovanie za trvalé následky na zdraví či dokonca za život. V opačnom prípade by vznikol rozpor s poukazovaním na ľudský život ako najvyššiu hodnotu, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) by priznaná finančná náhrada napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a

Italehti v. Fínsko). Podobne sa vyjadril aj Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok NS SR, Sp. zn. 4 Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006). Nemožno preto podľa žalovaného pri určovaní konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy opomenúť ani aplikáciu a ustanovenia zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V roku 2010, v ktorom malo dôjsť k vydaniu nezákonného rozhodnutia, bola minimálna mzda 307,70,- eura, t.j. maximálna suma odškodnenia, ktorú by žalobcovi bolo možné priznať (50 násobok minimálnej mzdy), predstavuje 15.385,- eur. Možno v tomto smere vychádzať z § 13 zákona č. 274/2017 Z.z., v zmysle ktorého celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Ak teda zákon č. 271/2017 Z.z. viaže rozsah odškodnenia poskytovaného obetiam násilných trestných činov na výšku minimálnej mzdy za kalendárny rok, v ktorom došlo k právne relevantnej skutočnosti zakladajúcej tento nárok (spáchaniu trestného činu), je v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, uplatneného v režime zákona č. 514/2003 Z. z., potrebné, podľa názoru žalovaného, pri stanovení výšky maximálnej možnej náhrady uplatneného nároku analogicky vychádzať z výšky minimálnej mzdy za kalendárny rok, v ktorom malo dôjsť k právne relevantnej skutočnosti, ktorá uplatnený nárok zakladá, v prejednávanej veci k vydaniu namietaného nezákonného rozhodnutia, t.j. uznesenia o vznesení obvinenia žalobcovi (rok 2010). Možno tiež dať v tejto súvislosti do pozornosti, že v zmysle zákona č. 274/2017 Z.z. platí, že ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (v roku 2010 vo výške 7.692,50,- eura). Pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (v roku 2010 vo výške 3077,- eur). Žalovaný je toho názoru, že nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi namietaným nezákonným rozhodnutím nemožno stotožniť s ujmomou s následkom smrti, resp. s ujmomou pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia, a teda aj suma vo výške 4.000,- eur priznaná súdom sa nejaví ako adekvátna a neprimerane vysoká v porovnaní so zákonnými limitmi uvedenými vyššie. Priznaná suma sa javí ako neprimerane vysoká aj s poukazom na nepreukázanie závažnejších zásahov do osobnostnej sféry žalobcu, neexistenciu svedkov takejto ujmy, neexistenciu objektívneho dokladu takejto ujmy, neexistenciu väzobného stíhania počas trestného stíhania žalobcu, neexistenciu neprimeraných prieťahov v trestnom konaní, a v neposlednej miere možno tiež poukázať na to, že v majetkovej sfére boli po skončení trestného stíhania žalobcovi doplatené všetky dlžné platové náležitosti a dočerpaj aj dovolenku za celé obdobie dočasného pozbavenia výkonu štátnej služby. Ak by teda aj súd dospel k záveru o dôvodnosti priznania nemajetkovej ujmy, túto je potrebné priznať v nižšej sume, ako ju priznal súd prvej inštancie. Napokon poukázal na to, že prvoinštančný súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzal z charakteru uplatneného nároku, ktorého výška bola závislá na úvahe súdu. S vyššie uvedeným záverom sa nemožno stotožniť. Odhliadnuc od skutočnosti, že spôsob určenia náhrady trov konania, ku ktorému súd pristúpil, nemá v súčasnosti žiadny pozitívno-právny základ, možno poukázať na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 652/2018 zo dňa 13.02.2020, v zmysle ktorého „Aplikácia zásady úspechu pri priznávaní náhrady trov v situáciách, keď rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.“ Súd prvej inštancie tak pochybil, keď v tejto časti priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100% napriek tomu, že žalobca, kvalifikovane zastúpený advokátom, sa podanou žalobou domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.250 eur, ktorá zjavne presahuje obvyklú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch priznávanú súdmi v obdobných prípadoch (v prípade žalobcu sa jednalo o neväzobné trestné stíhanie v dĺžke 65 mesiacov). Nie je zrejme, z akého

dôvodu súd zbavil žalobcu, kvalifikovane zastúpeného advokátom, zodpovednosti za procesný výsledok konania v prípade žalovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý bol v podanej žalobe uplatnený v zjavnom rozpore s rozhodovacou činnosťou súdov v obdobných právnych veciach. V prípade žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v najvyššej možnej výške sa tak podľa názoru žalovaného jednalo zo strany žalobcu o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva a prvoinštančný súd mal na účely rozhodovania o náhrade trov konania zohľadniť jeho procesný úspech v časti, v ktorej žalovaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietol. Procesný úspech žalobcu v konaní predstavuje 19,75 % (suma 4.000 eur zo sumy 20.250 eur), procesný úspech žalovaného preto predstavuje 80,25 % a po odpočítaní procesného úspechu žalobcu tak jeho čistý procesný úspech v konaní predstavuje 60,5 %. S poukazom na uvedené žiadal odvolaniu vyhovieť.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj žalobca, a to do výroku o zamietnutí podanej žaloby v časti majetkovej škody a zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvej inštancie nepovažoval za preukázanú skutočnosť, že sa nemohol zúčastňovať rodinných dovoleník a konštatoval, že dočasné pozbavenie štátnej služby navyše nepokladá za dôvod, prečo by sa nemohol zúčastňovať rodinných dovoleník. Sám žalovaný však v záverečnej reči prednesenej na pojednávaní dňa 19.11.2024 uviedol, že podľa predpisu účinného v čase podania žaloby, nahradeného zákonom č. 274/2017 Z. z. je zodpovedný za povinnosť zdržiavať sa v obydľí počas jeho postavenia mimo služby, nakoľko táto povinnosť vyplýva priamo z príslušného zákona. Žalovaný sa tak stotožňuje s jeho tvrdeniami o tom, že sa musel zdržiavať v obydľí, t.j. počas celého postavenia mimo službu sa musel zdržiavať v obydľí, vrátane rodinných dovoleník, a preto túto skutočnosť považuje za nespornú. Nesprávny je preto záver súdu o tom, že nijak nebola preukázaná skutočnosť, že sa nemohol zúčastňovať rodinných dovoleník, nakoľko toto vyplýva zo zákona a nie je medzi stranami sporné. Vzhľadom na uvedené je povinnosť zdržiavať sa v obydľí v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania a tento dôvod mal byť zohľadnený pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vytkol prvoinštančnému súdu, že nezohľadnil názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v náleze III. ÚS 754/2016-42, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil, že nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620 eur za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne. Jemu priznaná nemajetková ujma súhrnne vo výške 4.000 eur, predstavuje sumu prislúchajúcu na jeden mesiac trestného stíhania vo výške 60,60 eur a túto sumu nepovažuje za adekvátne zadostučinenie. Ak by jeho nárok nebol obmedzený zákonom, nemajetková ujma v zmysle citovaného nálezu by predstavovala sumu v súhrnnej výške 40.920 eur a on sa domáha zaplatenia menej ako polovice z tejto sumy. Ak je nemajetková ujma posúdená v zmysle ust. § 17 ods. 3 Zákona o zodpovednosti, bez ohraničenia, je na mieste vziať do úvahy vyššie uvedený nález ÚS SR, vyčíslit nemajetkovú ujmu a následne prejsť k jej ohraničeniu v zmysle ust. § 17 ods. 4 Zákona o zodpovednosti, čím by bola zachovaná zákonnosť a správnosť posúdenia výšky nemajetkovej ujmy. Inak povedané súd nemôže najprv ohraničiť výšku nemajetkovej ujmy a následne rozhodovať o závažnosti porušenia v rámci kritérií pre posúdenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd by mal najprv skúmať nemajetkovú ujmu ako takú, vyjadriť jej hodnotu a až v prípade, že výška nemajetkovej ujmy presahuje výšku náhrady, ktorú možno priznať zákonom za túto ujmu, je na mieste zníženie tejto hodnoty na maximálnu možnú výšku. Podľa jeho názoru je rozhodovanie o závažnosti porušenia v rámci hodnoty náhrady nemajetkovej ujmy v rozpore s ustanoveniami týkajúcimi sa voľnosti úvah súdu pri hodnotení zásahu do práv jednotlivca vyjadrených v peniazoch. Maximálna prípustná výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť prekážkou pri rozhodovaní súdu o hodnote nemajetkovej ujmy. Maximálna výška náhrady nemajetkovej ujmy predstavuje maximálne peňažné plnenie nejde však o stanovenie spoločenskej hodnoty ujmy vyjadrenej v peniazoch. Ustanovenie § 17 ods. 4 Zákona o zodpovednosti obmedzuje maximálnu náhradu za nemajetkovú ujmu, avšak nijakým spôsobom neobmedzuje výšku nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, t.j. aj v prípade, ak súd pri svojich úvahách o hodnote nemajetkovej ujmy prevýši maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, bude oprávnený priznať najviac maximálnu výšku tejto náhrady. Maximálnou výškou náhrady nemajetkovej ujmy nemožno obmedziť hodnotu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch, obmedzená je len náhrada za túto ujmu. Suma 20.250 eur, ktorú požaduje, je iba zlomok náhrady, ktorá by mu v prípade skutočnej rovnosti strán sporu, nie len simulovanej, patrila. Namietol, že súd neprihliadol ani na skutočnosť, že suma nemajetkovej ujmy je vypočítaná zo sumy 405 eur, čo predstavuje minimálnu mzdu pre rok 2016. Pre porovnanie, minimálna mzda od 01.01.2024 predstavuje sumu 750 eur a pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy by sa

malo prihliadať na prostredie, v ktorom poškodený žije aj na všeobecnú zmenu životnej úrovne vyvolanú zmenou výšky minimálnej mzdy, životného minima a mierou inflácie. Je preto na mieste, aby súd pri priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vzal do úvahy aj všeobecné aspekty života poškodeného akými sú aj zmena výšky minimálnej mzdy. Podotkol, že trestné stíhanie začalo v roku 2010 a náhrada za toto stíhanie mu bola priznaná po takmer štrnástich rokoch, resp. deviatich od skončenia trestného konania. Zatiaľ čo zásah do jeho sféry bol vykonaný okamžite, náhrada za nezákonné konanie mu bola priznaná o dekádu neskôr, a to až na základe podanej žaloby, ktorú bol oprávnený podať až po prejednaní svojho nároku so žalovaným. Žalovaný nemal a nemá v záujme dobrovoľne plniť a táto skutočnosť by mala byť zohľadnená v rámci úvah súdu pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy. V súvislosti so zamietnutím žaloby v časti náhrady trov obhajoby konštatoval, že zamietnutie žaloby v tejto časti považuje za nespravodlivé a nesprávne. Skutočnosť, že musel byť v trestnom konaní zastúpený advokátom je nesporná a ak by si nezvolil advokáta, tento by mu bol pridelený. Štátu by tak vznikli náklady na jeho zastupovanie v trestnom konaní tak či tak a skutočnosť, že si zvolil advokáta mu nemôže byť na ťarchu. V reálnom svete platí, že nikto nepracuje zadarmo. Jeho obhajca v trestnom konaní, advokát, by v prípade nezaplatenia jeho odmeny určite viedol súdne konanie o zaplatenie. Je vylúčené, aby osoba, ktorá má všetky možnosti a znalosti (predpoklady) na rýchle a efektívne vymoženie svojich nárokov, ktoré preukázateľne vznikli tieto nevymáhal v prípade, že by nedošlo k ich úhrade. Nárok na náhradu majetkovej ujmy možno kvantifikovať a jej vznik vyplýva z povinnosti byť zastúpený advokátom a zároveň z reality, ktorou je skutočnosť, že advokáti sú platení svojimi klientami za poskytovanie právnych služieb. Zo spisu vyplýva, že platil svojmu advokátovi v hotovosti. Nepriznanie majetkovej ujmy v podobe nároku na náhradu trov konania, ktorú možno riadne kvantifikovať, pričom toto právo vyplýva priamo zo zákona, len z dôvodu absentujúceho príjmového dokladu považuje za prílišný formalizmus, pretože okolnosti, pre ktoré by mal byť tento nárok priznaný ďaleko prevyšujú skutočnosť, že nepredložil príjmový pokladničný doklad. S poukazom na uvedené žiadal odvolaniu vyhovieť.

9. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žalobca uviedol, že považuje jeho odvolanie za účelové s cieľom zbaviť sa zodpovednosti za pochybenie v podobe nezákonného trestného stíhanie. Nie je pravda, že nijakým spôsobom nepreukázal negatívny zásah do jeho osobnej sféry. Sám žalovaný vo svojej záverečnej reči uviedol, že nie zodpovedný za povinnosť žalobcu zdržiavať sa v obydli počas jeho postavenia mimo služby, nakoľko táto povinnosť vyplýva priamo z príslušného zákona. Žalovaný si je vedomý povinnosti zotrvať v obydli a jeho argumentácia je preto viac ako nekonzistentná a účelová. Nesúhlasí ani s názorom žalovaného, že neuniesol dôkazné bremeno ohľadom vzniku a závažnosti ujmy a následkov v osobnostnej sfére takej intenzity, ktorá by v intenciách kritérií definovaných v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., odôvodňovala priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zdôraznil, že bol trestne stíhaný 66 mesiacov, počas ktorých nemohol opustiť svoje obydlie. Zásah do jeho osobnej sféry je viac ako značný, logický a preukázaný. Rozhodnutia súdov na ktoré sa žalovaný odvoláva alebo poukazuje preto dávajú zmysel aj v tomto prípade. Ohľadne názoru žalovaného na prepojenie zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov považuje za účelové a nelogické. Zásada špeciality neumožňuje aplikovať predpis č. 274/2017 Z.z. Napokon, k nároku na náhradu trov konania konštatoval, že výpočty žalovaného sú účelové a ohľadne nároku na náhradu trov považuje rozsudok za správny a dostatočne odôvodnený.

10. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej v medziach dôvodov podaných odvolaní oboch sporových strán podľa § 380 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a podľa § 378 ods. 1 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie žiadnej zo strán sporu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti (vo veci samej) potrebné ako vecne správny potvrdiť.

11. Žalobca sa v tomto spore domáha zaplatenia náhrady majetkovej škody vo výške 639,94 eura s príslušenstvom titulom vynaložených trov obhajoby v trestnom konaní, v ktorom voči nemu bolo vznesené obvinenie a bola proti nemu podaná aj obžaloba, avšak napokon bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2T/30/2011 zo dňa 24.07.2015 právoplatne spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený a tiež náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku vedenia trestného stíhanie proti jeho osobe v celkovej výške 20.250 eur.

12. Medzi stranami nebol sporný priebeh trestného stíhania vedeného proti žalobcovi, ktorému bolo uznesením vyšetrovateľa policajného zboru sp. zn. Č.S.: A.-XXX/BPK-N.-XXXX zo dňa 02.12.2010 vznesené obvinenie pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona za to, že v súvislosti s colným konaním ako colník Colného úradu - Pobočka Ž. O. pri preclení tovaru prijal úplatok vo výške 250 eur. Dňa 07.10.2014 bola na Špecializovaný trestný súd v Pezinku doručená obžaloba, v rámci ktorej bol žalobca spolu s tromi ďalšími osobami obžalovaný z uvedeného trestného činu. Špecializovaný trestný súd však rozsudkom č.k. PK-2T/34/2014-195 zo dňa 17.09.2015 žalobcu spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal, hoci ostatné osoby, ktoré boli obvinené z rovnakého skutku ako žalobca (S. Z., G. N., A. M. a A. G.) sa ku skutku priznali a uzatvorili dohody o vine a treste.

13. Osobitne odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie pokiaľ ide o nepreukázané tvrdenia žalobcu. Správne prvoinštančný súd konštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal, že mu vznikla škoda zaplatením trov obhajoby, keď síce mal v trestnom konaní obhajcu, avšak nepreukázal úhradu akejkoľvek sumy, a teda nepreukázal zmenšenie jeho majetku. V tejto súvislosti správne prvoinštančný súd vychádzal z toho, že žalobca neuviedol ani len základné skutkové tvrdenia o výške, čase a konkrétnych právnych službách, za ktoré mal odmenu za právne služby zaplatiť, predložil len vlastné čestné vyhlásenie, že na obhajobu vynaložil finančné prostriedky minimálne vo výške 3.547 eur, z ktorého však nevyplývajú žiadne relevantné skutkové tvrdenia vo vzťahu ku konkrétne uhradeným sumám za konkrétne úkony právnej služby a pokiaľ na pojednávaní dňa 19.11.2024 uviedol, že odmeny za právne služby platil v hotovosti a príjmové doklady pravdepodobne stratil pri sťahovaní alebo ich vyhodil a ani jeho právni zástupcovia mu doklady neposkytli, keďže uplynula doba ich archivácie, tieto tvrdenia správne nepovažoval za dostatočné. Na základe uvedeného súd prvej inštancie správne uzavrel, že samotný výpočet trov podľa vyhlášky nepostačuje na preukázanie vzniku skutočnej škody, pričom pokiaľ žalobca platil za právne služby v hotovosti, bolo jeho povinnosťou predložiť príslušné doklady a túto povinnosť mal už pri podaní žaloby v roku 2017, resp. najneskôr pri podaní repliky dňa 18.04.2018. Napokon pre úplnosť správne poukázal aj na to, že žalobca síce v konaní navrhoval výsluch advokátov M. Y. a M. G., avšak napokon ani po viacnásobnej výzve nepreukázal, že za účelom výsluchu advokátov týchto zbavil mlčanlivosti, a preto tento dôkaz nebolo možné vykonať.

14. Rovnako súd prvej inštancie dospel správne a vychádzal z toho, že žalobca v spore nepreukázal, že by následkom vedenia trestného stíhania proti nemu bolo aj zhoršenie jeho zdravotného stavu v tom smere, že v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním trpí žalúdočnými problémami a musel podstúpiť operáciu štítnej žľazy. Žalobca totiž síce preukázal operačný zákrok, pri ktorom bol hospitalizovaný od 08.10.2017 do 10.10.2017, avšak nepreukázal príčinnú súvislosť medzi týmto zákrokom a trestným stíhaním, keď v tomto smere nepredložil žiadny dôkaz, z ktorého by vyplýval lekárom konštatovaný súvis medzi jeho zdravotným stavom a trestným stíhaním.

15. Výsledkom vykonaného dokazovania zodpovedá tiež záver prvoinštančného súdu o nepreukázaní vzniku nemajetkovej ujmy v dôsledku zníženia vážnosti žalobcu v spoločnosti, resp. medzi rodinou, známymi a kolegami, spôsobenej samotným trestným stíhaním, keď za obsah žalobcom predložených článkov v médiách nemôže niesť žalovaný zodpovednosť, pričom navyše v nich žalobca nie je žiadnym spôsobom identifikovaný a pokiaľ ide o zníženie vážnosti medzi kolegami a známymi, ani to z ničoho nevyplýva, navyše za stavu, keď spolu so žalobcom bolo obvinených ďalších sedem jeho kolegov, pričom štyria prijímatelia úplatku a L. B., ktorý vystupoval ako sprostredkovateľ a bol taktiež prijímateľom úplatku, sa k činu priznali a uzatvorili dohodu o vine a treste a v tomto kontexte síce nie je možné na žalobcu nazerať ako na vinného, ako to potvrdili aj príslušné súdy v oslobodzovacích rozsudkoch, avšak zároveň nie je možné konštatovať príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním a znížením vážnosti žalobcu medzi známymi a kolegami, keď aj jeho bezprostrední kolegovia sa priznali ku spáchaniu v podstate totožného skutku, z ktorého bol obvinený žalobca, a to na základe totožného konania (prijatie úplatku v rovnakej veci z rovnakého zdroja a od rovnakého sprostredkovateľa).

16. Správne tiež prvoinštančný súd na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že žalobca nepreukázal ani žalobcom tvrdený dôvod vzniku nemajetkovej ujmy spočívajúci v tom, že nemohol absolvovať rodinné dovolenky s deťmi v zahraničí. Žalobca totiž v konaní nepreukázal existenciu žiadnej takejto dovolenky, na ktorej sa zúčastnila jeho rodina a on nie, nepreukázal, že by mu vôbec bolo bránené sa takýchto dovolení počas doby trestného stíhania zúčastňovať, a že by za túto skutočnosť zodpovedal žalovaný, pričom správne zdôraznil, že podľa rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Bratislava

zo dňa 03.01.2011 o dočasnom pozbavení žalobcu štátnej služby v zmysle § 42 ods. 1 a 2 vtedy platného zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov, bol žalobca pozbavený štátnej služby iba od 11.01.2011 do 10.07.2011. Pokiaľ ide o vznik nemajetkovej ujmy ako dôsledok tvrdeného zhoršenia finančnej situácie žalobcu, správne súd prvej inštancie tento taktiež nepovažoval za preukázaný s poukazom na skutočnosť, že žalobca podľa vlastných slov poberal počas trestného stíhania iba 70% platu a finančnú ujmu ani neutrpel, nakoľko základný plat mu bol v konečnom dôsledku doplatený.

17. Správne však súd prvej inštancie vychádzal z toho, že za naplnený dôvod vzniku nemajetkovej ujmy treba považovať posledný žalobcom uvádzaný dôvod, ktorým bola neistota, v ktorej žalobca žil počas trestného stíhania, resp. strach a obavy o budúcnosť a o budúcnosť jeho blízkych, keď ide o logický a v podstate nevyhnutný dôsledok trestného stíhania na každého obvineného, a preto na jeho preukázanie postačovali tvrdenia žalobcu, ktoré v tomto ohľade pokladal za dôveryhodné a dostatočné, nakoľko je prirodzené, že v dôsledku trestného stíhania vznikajú takéto pocity u akejkoľvek osoby a žalobca bol obvinený a neskôr obžalovaný zo zločinu. Na základe uvedeného potom správne prvoinštančný súd uzavrel, že žalobcovi v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím (vedením trestného stíhania) vznikla nemajetková ujma, pri ktorej v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením vzhľadom na spôsobenú ujmu.

18. Na základe uvedeného potom možno zhrnúť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so všetkými skutkovými závermi súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie a vychádzal z nich (§ 383 C.s.p.) aj v odvolacom konaní, keď neboli splnené podmienky na prehodnotenie výsledkov dokazovania vykonaného všetkými predloženými a označenými dôkazmi.

19. Pokiaľ žalobca v súvislosti s ustálením skutkového stavu veci v odvolaní namieta, že súd prvej inštancie nesprávne nepovažoval za preukázanú nemajetkovú ujmu spôsobenú tým, že sa nemohol zúčastňovať rodinných dovolení, nakoľko priamo zo zákona mal povinnosť zdržiavať sa v obydľí počas jeho postavenia mimo služby, vrátane rodinných dovolení, čo nebolo sporné ani medzi stranami, odvolací súd jeho námietky považuje za nedôvodné. V tomto smere je totiž rozhodujúce, že žalobca nepreukázal, že by sa akékoľvek ich rodinné dovolenky v danom čase uskutočnili, prípadne čo i len mali uskutočniť, pričom navyše postavenie žalobcu mimo službu trvalo iba od 11.01.2011 do 10.07.2011, teda iba počas šiestich mesiacov.

20. Nedôvodne tiež žalobca namieta správnosť záveru súdu prvej inštancie o nepreukázaní vzniku skutočnej škody v podobe trov obhajoby s odôvodnením, že musel byť v trestnom konaní zastúpený advokátom, ak by si ne zvolil advokáta, tento by mu bol pridelený, štátu by tak vznikli náklady na jeho zastupovanie v trestnom konaní tak či tak a skutočnosť, že si zvolil advokáta mu nemôže byť na ťarchu, keď v reálnom svete platí, že nikto nepracuje zadarmo, jeho obhajca by v prípade nezaplatenia jeho odmeny určite viedol súdne konanie o zaplatenie a nepriznanie majetkovej ujmy v podobe nároku na náhradu trov konania, ktorú možno riadne kvantifikovať len z dôvodu absentujúceho príjmového dokladu považuje za prílišný formalizmus. Argumentácia žalobcu, v tomto smere konzistentná v priebehu celého konania, je totiž založená len na hypotézach a domnienkach, bez toho, aby žalobca vznik škody preukázal predloženými alebo označenými dôkazmi, a to za stavu, keď nejde o prípad, kedy by objektívne bez svojej viny nemal možnosť svoje tvrdenia o úhrade odmeny za právnu pomoc riadne preukázať; ako na to správne poukázal aj súd prvej inštancie. Zo strany súdu prvej inštancie pritom nepochybne nejde vo vzťahu k žalobcovi o prílišný formalizmus, avšak iba o správne vyvodenie procesnej zodpovednosti za neunesenie dôkazného bremena, a preto ani v tomto smere odvolacie námietky žalobcu nemôžu obstáť.

21. Neopodstatnené sú však tiež odvolacie námietky žalovaného, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom vzniku a závažnosti ujmy a následkov trestného stíhania v jeho osobnostnej sfére takej intenzity, ktorá by v intenciách kritérií definovaných v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., odôvodňovala priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Správne totiž súd prvej inštancie poukázal na to, že neistotu, v ktorej žalobca žil počas päť rokov trvajúcего trestného stíhania, resp. strach a obavy o budúcnosť a o budúcnosť jeho blízkych, treba považovať taký zásah do nemajetkovej sféry žalobcu, na ktorého zmiernenie nepostačuje samotné konštatovanie porušenia práva, a to bez ohľadu na osobu obvineného a prakticky bez potreby osobitného dokazovania. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že vznik nemajetkovej ujmy nie je potrebné dokazovať vtedy, ak je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola danou skutočnosťou postihnutá a šlo by

teda o notorietu, ktorú dokazovať netreba (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 2555/2010 zo dňa 15. 03. 2012), pričom je nepochybné, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného a je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy (por. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo 125/2019 z 27. 08. 2019). K uvedenému záveru dospel súd aj v konaní Krajského súdu Nitra vo veci sp. zn. 9Co/110/2022, odvolací súd sa s jeho závermi stotožňuje a v kontexte preskúmvanej veci považuje za potrebné zdôrazniť, že práve o takúto situáciu ide aj v prípade žalobcu. Pokiaľ žalovaný v tejto súvislosti na podporu svojej argumentácie poukazuje na právne závery vyplývajúce z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 15Co/80/2019, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2007, sp. zn. 4Cdo/177/2005 (R 13/2009), ako aj rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2013, sp. zn. 6 MCdo 15/2012 a Krajského súdu v Bratislave z 26.7.2017, sp. zn. 7Co 443/2016, odvolací súd uvádza, že tieto nie sú spôsobilé spochybniť správnosť záverov na ktorých súd prvej inštancie v danej veci založil svoje rozhodnutie, keď okrem toho, že úvahy súdu prvej inštancie nie sú v rozpore s predmetnými závermi, ktoré sa primárne uplatnia vo vzťahu k špecifickým konkrétnym individuálne podmieneným následkom vedenia trestného stíhania, nie však k takým nepriaznivým následkom trestného stíhania, ktoré nepochybné postihujú každého, proti komu je trestné stíhanie vedené; a konkrétne špecifické následky vo vzťahu k osobe žalobcu súd prvej inštancie podrobne skúmal so zreteľom na skutočnosti ustálené vykonaným dokazovaním a náležite ich zohľadnil vo vzťahu k priznanej výške náhrady. V tomto smere preto odvolacie námietky žalovaného nemôžu obstáť.

22. Na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci ohľadne okolností, ktoré boli pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby významné, súd prvej inštancie správne spor posúdil aj po právnej stránke, keď dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť, i keď nie v celom rozsahu.

23. V prvom rade treba opätovne poukázať na to, že prvoinštančný súd dospel k správne záveru, že základné predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. boli v preskúmvanej veci naplnené, keď je nesporné, že proti žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie, bola proti nemu podaná aj obžaloba, avšak napokon bol spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený. Zo správneho právneho posúdenia veci však vychádzal súd prvej inštancie aj vo vzťahu k nepriznaniu majetkovej škody žalobcu a priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy v sume 4.000 eur žalobcovi.

24. Pokiaľ ide o majetkovú škodu žalobcu uplatnenú titulom náhrady trov obhajoby, súd prvej inštancie dôsledne vychádzal z toho, že ide o náhradu skutočnej škody spočívajúcej v zmenšení majetku poškodeného (žalobcu), ktoré je nevyhnutné riadne preukázať, teda pre vyhovenie podanej žalobe v tejto časti bolo nevyhnutné náležite preukázať skutočnú úhradu trov obhajoby. Nakoľko žalobca svoje dôkazné bremeno v tomto smere neunesol, hoci mu v tom nebránili objektívne prekážky, musí znášať nepriaznivé právne následky neunesenia dôkazného bremena v podobe zamietnutia žaloby.

25. Súd prvej inštancie správne vec právne posúdil aj pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy. V tomto smere správne zohľadnil všetky právne významné kritériá pre ustálenie jej výšky, vrátane preukázaných skutočností ohľadne osoby žalobcu, závažnosti vzniknutej ujmy a preukázaných následkov, ktoré žalobcovi vznikli v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení (porov. o.i. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016). Správne pritom zohľadnil, že v prípade žalobcu išlo o trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, ktoré skončilo oslobodením žalobcu v dôsledku použitia zásady in dubio pro reo, a to v situácii, kedy sa viacerí jeho spoluobvinení k spáchaniu skutku priznali a hlavný svedok odmietol na hlavnom pojednávaní vypovedať, pričom väčšina žalobcom tvrdených dôsledkov nebola v konaní preukázaná a za preukázaný považoval iba vplyv trestného stíhania na psychiku žalobcu, ktorý nesporne spôsobil vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, hoci nešlo o vplyv natoľko intenzívny, aby dosahoval rozmery vyžadujúce využitie odbornej pomoci. Správne súd prvej inštancie vychádzal z toho, že obmedzenie žalobcu pri výkone povolania trvalo iba počas 6 mesiacov, neboli preukázané žiadne špecifické následky trestného stíhania na jeho rodinný život (v dôsledku zníženia príjmov o 30 % ani v dôsledku obmedzení pri vycestovaní počas postavenia mimo službu od 11.01.2011 do 10.07.2011) a nebola preukázaná ani žiadna ujma na jeho cti a povesti medzi známymi ani kolegami (z ktorých viacerí boli spoluobvinení, ku spáchaniu toho istého skutku sa priznali a uzavreli dohodu o vine a treste). Na základe uvedených skutočností dospel podľa odvolacieho súdu prvoinštančný súd k správne záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 eur zodpovedá kritériám pre jej určenie a je nepochybné primeraná individuálnym okolnostiam

tejto veci; a preto bolo potrebné vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Navyiac, svoje úvahy vedúce k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 eur je primeraná všetkým preukázaným individuálnym okolnostiam a následkom trestného stíhania na žalobcu súd prvej inštancie náležite vysvetlil aj v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom odvolací súd sa s jeho závermi stotožňuje.

26. Pokiaľ žalobca v odvolaní namieta, že súd prvej inštancie nezohľadnil názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v náleze č. k. III. ÚS 754/2016-42, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil, že nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620 eur za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne, pričom jemu priznaná nemajetková ujma súhrnne vo výške 4.000 eur predstavuje sumu prislúchajúcu na jeden mesiac trestného stíhania vo výške 60,60 eur a túto sumu nepovažuje za adekvátne zadosťučinenie, keď ak by jeho nárok nebol obmedzený zákonom, nemajetková ujma v zmysle citovaného nálezu by predstavovala sumu v súhrnnej výške 40.920 eur a on sa domáha zaplataenia menej ako polovice z tejto sumy, odvolací súd jeho námietky považuje za nedôvodné. Od skutkového stavu, ktorý bol základom pre ustálenie výšky náhrady v žalobcom odkazovanom konaní, sa totiž jeho situácia diametrálne líši, a preto závery vyslovené ústavným súdom nie sú v preskúmvanej veci relevantné. Žalobcom tvrdené a dokazovaním ustálené následky trestného stíhania boli v jeho prípade v porovnaní s danou vecou zásadne menšie (v porovnávannej veci bolo preukázané, že poškodený bol prepustený zo služobného pomeru, po prepustení z väzby sa on aj jeho rodina ocitli v hmotnej núdzi, nevedel si nájsť zamestnanie, počas jeho neprítomnosti skrachovala chovná stanica psov, ktorú prevádzkoval s manželkou, v dôsledku trestného stíhania dostal srdcový kolaps a ostal dlhodobo práceneschopný, jeho manželka siahla po alkohole a ich manželstvo sa nakoniec rozpadlo, pričom v meste, kde býval, ho každý poznal, jeho deti boli vystavené posmeškom okolia, prežívali neistotu i negatívnu zmenu vo výchove). Bez právneho významu je v tejto súvislosti argumentácia žalobcu týkajúca sa spôsobu ustálenia výšky náhrady ak je táto nad rámec maximálnu zákonom stanovenej výšky, keď je nepochybné, že súdom prvej inštancie správne ustálená suma tento rámec neprekračuje. Rovnako neopodstatnene žalobca namieta, že suma 20.250 eur, ktorú požaduje, je iba zlomok náhrady, ktorá by mu skutočne patrila, pričom trestné stíhanie začalo v roku 2010 a náhrada za toto stíhanie mu bola priznaná po takmer štrnástich rokoch, resp. deviatich od skončenia trestného konania, hoci zásah do jeho sféry bol vykonaný okamžite a žalovaný nemal ani nemá záujem dobrovoľne mu plniť. Súd prvej inštancie totiž, ako už bolo uvedené, vychádzal zo všetkých kritérií významných podľa (vyššie odkazovanej) ustálenej pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy a naplnenie jednotlivých kritérií správne posúdil vychádzajúc z tvrdení žalobcu o konkrétnych individuálnych následkoch trestného stíhania na jeho osobu a rozsahu ich preukázania žalobcom vykonanými dôkazmi; pričom správne poukázal na to, že prevažná väčšina žalobcom tvrdených následkov trestného stíhania v konaní nebola preukázaná. Ani tieto odvolacie námietky žalobcu preto nemôžu obstáť a privediť mu pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

27. Na druhej strane, pokiaľ ide o námietky žalovaného v odvolaní, žalovaný síce správne zdôrazňuje, že v zmysle judikátu Najvyššieho súdu SR R 13/2009 a tiež jeho rozhodnutia z 30.09.2013, sp. zn. 6 MCdo 15/2012 a rovnako rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26.7.2017, sp. zn. 7Co/443/2016, i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská, pričom základom úvahy pre určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí a musí byť založené na konkrétnych na preskúmateľných hľadádkach, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného, avšak z hľadiska opodstatnenosti jeho odvolania je uvedené bez právneho významu. Súd prvej inštancie totiž pri ustálení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy kritériá vyplývajúce z citovaných rozhodnutí uplatnil, ich naplnenie riadne vyhodnotil práve na základe skutočností, ktoré žalobca v konaní náležite preukázal a tiež vzhľadom na to, ktoré žalobcom tvrdené skutočnosti preukázané neboli, pričom svoje úvahy v tomto smere aj dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil v odôvodnení napadnutého rozsudku, a to do tej miery, že jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné. Súd prvej inštancie sa preto v tomto smere neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a táto odvolacia argumentácia žalovaného nemôže privediť pre žalovaného priaznivejšie rozhodnutie v tomto spore.

28. Neopodstatnene tiež žalovaný v podanom odvolaní vytýka súdu prvej inštancie, že pri určovaní konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy opomenul aplikáciu ustanovení zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach

trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pre ustálenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej vedením trestného stíhania sú totiž (ak nejde o prekročenie maximálnej výšky náhrady v zmysle ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.), významné iba kritériá vyplývajúce z ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a ich naplnenie so zreteľom na skutkový stav ustálený vykonaným dokazovaním, a preto pre účely ustálenia výšky primeranej náhrady nemožno bez ďalšieho, ako argumentuje žalovaný v odvolaní, mechanicky porovnávať výšku priznanej náhrady s výškou náhrady podľa zákona č. 274/2017 Z.z., ktorá je určená pre jednotlivé obete trestných činov paušálne, bez ohľadu na konkrétne individuálne okolnosti vecí. Preto pokiaľ aj súd prvej inštancie takéto porovnanie neuskutočnil, nemá to za následok nedostatočnosť či nesprávnosť jeho úvah vo vzťahu k výške priznanej náhrady, ktorú odvolací súd, na rozdiel od žalovaného, považuje za primeranú.

29. Napokon, nedôvodne žalovaný v odvolaní namieta aj správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o trovách konania s odôvodnením, že súd prvej inštancie žalobcovi nemal priznať nárok na náhradu trov konania v časti náhrady nemajetkovej ujmy v celom rozsahu, nakoľko v zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 652/2018 zo dňa 13.02.2020, aplikácia zásady úspechu pri priznávaní náhrady trov v situáciách, keď rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením, pričom žalobca, kvalifikovane zastúpený advokátom, sa podanou žalobou domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.250 eur, ktorá zjavne presahuje obvyklú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch priznávanú súdmi v obdobných prípadoch, a preto nie je zrejmé, z akého dôvodu súd zbavil žalobcu, kvalifikovane zastúpeného advokátom, zodpovednosti za procesný výsledok konania v prípade žalovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý bol v podanej žalobe uplatnený v zjavnom rozpore s rozhodovacou činnosťou súdov v obdobných právnych veciach. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že síce je pravdou, že v prípadoch, aký bol predmetom skúmania v citovanom konaní pred Ústavným súdom SR, je na mieste vychádzať z matematického výpočtu miery úspechu žalobcu, avšak v preskúmvanej veci na to neboli splnené podmienky. Takýto postup a rozhodnutie o trovách konania totiž prichádzajú do úvahy iba ak tu existujú mimoriadne okolnosti prípadu, za aké treba v zmysle vyššie citovaných právnych záverov (s ktorými sa odvolací súd stotožňuje) považovať uplatnenie takej neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky nároku (v porovnaní s výškou priznávanou v obdobných veciach), že by priznanie nároku na náhradu trov konania v celom rozsahu bolo zjavným vybočením z limitov vyplývajúcich z požiadavky na rozumné usporiadanie vzťahov medzi stranami. Takéto okolnosti však odvolací súd v danej veci nezistil, keď síce je pravdou, že žalobca sa podanou žalobou domáhal priznania náhrady vo výške 20.250 eur a priznaná mu bola iba suma 4.000 eur, a teda rozdiel medzi uplatnenou a priznanou výškou náhrady je pomerne značný, avšak požiadavku na priznanie sumy 20.250 eur nemožno bez ďalšieho hodnotiť ako bezúspešné uplatnenie práva, a to o to menej, že vzhľadom na špecifické okolnosti preskúmvanej veci nie je možné súhlasiť s názorom žalovaného, že náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca uplatnil v zjavnom rozpore s rozhodovacou činnosťou súdov v obdobných právnych veciach. Súd prvej inštancie preto podľa odvolacieho súdu aj v časti náhrady nemajetkovej ujmy rozhodol o nároku na náhradu trov konania správne, keď žalobcovi priznal tento nárok v celom rozsahu; a námietky žalovaného v odvolaní preto v tomto smere nie sú dôvodné.

30. Na základe vyššie uvedeného, keď súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru, že hoci základ nároku uplatneného podanou žalobou je daný, pre vyhovenie podanej žalobe boli splnené všetky predpoklady iba v časti nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 eur, pričom správne bolo rozhodnuté aj o nároku na náhradu trov konania v časti o náhradu nemajetkovej ujmy a žiadna zo strán sporu vo svojom odvolaní neuviedla skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, z ktorých vychádzal pri rozhodovaní, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., avšak žalovanému, ktorý mal v odvolacom

konaní prevažujúci úspech, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď mu žiadne odvolacie trovy nevznikli.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).